

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут економічний

Кафедра менеджменту та маркетингу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зовнішньоекономічна діяльність підприємства

Освітня програма Менеджмент організацій і адміністрування

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	ЗЕД підприємства
Викладач (-і)	к.е.н., доц. Мацола С.М.
Контактний телефон викладача	+38(095)716 72 49
E-mail викладача	solomiia.matsola@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=98&id_cou=1001
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<i>Зовнішньоекономічна діяльність (ЗЕД)</i> господарюючих суб'єктів України набуває особливого значення у сучасних умовах. Тому висококваліфіковані менеджери ЗЕД повинні мати знання і навички для роботи на міжнародному ринку для успішного здійснення ЗЕД. Вивчення курсу "Зовнішньоекономічна діяльність підприємства" забезпечує потреби підприємств та організацій щодо фахівців, які можуть здійснювати виробничу, валютно-фінансову, торговельно-економічну діяльність на зовнішньому ринку. Цей курс дозволяє дати необхідні знання для майбутніх фахівців, які беруть участь у створенні експортного потенціалу підприємств. «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» є нормативною дисципліною і засвоєння основних тем курсу спрямовані на формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок стосовно прийняття управлінських рішень щодо здійснення зовнішньоекономічної діяльності, її ефективності та особливостей правового регулювання, а також набуття практичних вмінь у вирішенні певного кола економічних проблем, що постають перед вітчизняними підприємствами на зовнішніх ринках; розвиток у студента здібностей до діагностики проблем, пов'язаних зі здійсненням зовнішньоекономічної діяльності та їх вирішення.	
3. Мета та цілі курсу	
<i>Метою</i> викладання дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» є засвоєння теоретичних основ зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД); набуття системних знань і навичок щодо забезпечення економічної ефективності ЗЕД підприємств в різних сферах діяльності. <i>Основні цілі</i> у процесі викладання дисципліни спрямовані на розуміння суттєвості та специфіки механізму функціонування зовнішньоекономічної діяльності в Україні на сучасному етапі, вивчення нормативної бази щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств, вміння аналізувати і оцінювати тенденції, доцільність у визначенні головних напрямків зовнішньоекономічної діяльності для підприємств різних форм власності, що є суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, дослідження специфіки запровадження різних форм виходу на зовнішні ринки, вивчення основних процедур щодо укладання зовнішньоекономічних контрактів, вміння оцінювати і робити відповідні висновки щодо визначення ефективності укладених угод, зовнішньоекономічної діяльності підприємства в цілому.	
4. Результати навчання (компетентності)	
Програмні компетентності ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК14.Здатність працювати у міжнародному контексті. СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. СК5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій	

менеджменту.

СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати навчання

ПРН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу - 180 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	28
семінарські	34
самостійна робота	118

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6	073 Менеджмент	третій	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літерат ура	Завдання, год	Вага оцінк и	Термін виконання
------------	------------------	----------------	---------------	--------------------	---------------------

Змістовий модуль 1.

Теоретичні основи зовнішньоекономічної діяльності

Тема 1. Суть, види, принципи та методи управління зовнішньоекономічною діяльністю. Характеристика категорій зовнішньоекономічної сфери. Функції зовнішньоекономічної діяльності. Сутність поняття «зовнішньоекономічна діяльність», основні види і форми зовнішньо-економічної діяльності. Принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Поняття об'єктів та суб'єктів ЗЕД.	Лекція, Семінарське заняття	[1,3,6,5 6,7,8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Загальна характеристика й основні напрями розвитку ЗЕД в Україні Сучасні концептуальні підходи до формування зовнішньоекономічної політики України в контексті	Лекція, Семінарське заняття	[1,2,3,7 9,10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом

реалізації національних економічних інтересів. Основні етапи розвитку ЗЕД в Україні. Етапи та оцінка сучасного стану ЗЕД України. Характеристика основних показників розвитку зовнішньоекономічної діяльності країни.					
Тема 3. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності Принципи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Зовнішньоекономічна політика держави та види. Органи державного регулювання ЗЕД. Регулювання ЗЕД на світовому рівні. Регулювання ЗЕД на рівні держави. Регулювання ЗЕД на рівні підприємства.	Лекція, Семінарське заняття	[1-10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття, пройти тестування	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 4. Митно-тарифна система регулювання експортно-імпортних операцій Сутність митного регулювання ЗЕД. Мито як інструмент економічного регулювання. Класифікація мита Митна вартість та методи її визначення. Характеристика митних режимів. Товарна номенклатура ЗЕД, Порядок митного оформлення товарів. Основні митні документи та специфіка їх оформлення. Декларування товарів; форми та процедури. Мета і сфера застосування правил «Incoterms 2020».	Лекція, Семінарське заняття	[1-10,14,15,18]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності Зміст та принципи оподаткування. Види та і функції податків у сфері ЗЕД. Акцизний збір. ПДВ. Пільги при здійсненні ЗЕД. Особливості оподаткування залежно від митного режиму.	Лекція, Семінарське заняття	[4,6,8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Нетарифні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Лекція, Семінарське заняття	[1-10,26,27]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися	5 балів	До наступного заняття за розкладом

Кількісні обмеження експорту та імпорту. Ліцензування та квотування зовнішньоекономічних операцій. Ембарго. «Добровільні обмеження експорту». Тарифні квоти. Технічні бар'єри.			до семінарського заняття		
Тема 7. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності Сутність валютного регулювання. Інструменти валютного регулювання. Етапи розвитку валютного регулювання в Україні. Система валютного регулювання в Україні.	Лекція, Семінарське заняття	[1,3-9,28]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Змістовий модуль 2. <u>Організація управління зовнішньоекономічною діяльністю на підприємствах</u>					
Тема 8. Організація управління зовнішньоекономічною діяльністю на підприємствах Особливості діяльності суб'єктів, що здійснюють ЗЕД в Україні. Нормативно-правова база, що регулює їх діяльність України. Функції управління на підприємствах, які здійснюють експорт і імпорт товарів і послуг. Зовнішньоекономічний відділ та його функції. Організаційно-функціональна структура ЗЕД підприємства. Зовнішньоторговельна модель ЗЕД підприємства. Виробничо-інвестиційна модель ЗЕД підприємства. Система показників ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства.	Лекція, Семінарське заняття	[1,5,6,7 8,10,11 12]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 9. Форми та стратегії виходу підприємств на зовнішні ринки Етапи проведення зовнішньоекономічних операцій та аналіз умов ринку. Класифікація і характеристика форм виходу на зовнішні ринки. Спільне підприємництво та пряме іноземне інвестування як форми виходу підприємства на	Лекція, Семінарське заняття	[1,3,4,5 ,6,7,13 25]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом

зовнішні ринки Способи та критерії вибору форм виходу підприємств на зовнішні ринки					
Тема 10. Пошук іноземних партнерів, підготовка до укладання зовнішньоекономічних контрактів Методи пошуку потенційних партнерів за кордоном. Способи встановлення контактів з потенційним партнером. Етапи й умови укладання зовнішньоекономічних контрактів. Організація та техніка міжнародних комерційних переговорів. Національна практика ведення міжнародних комерційних переговорів.	Лекція, Семінарське заняття	[1,3,4,5,6,9,23]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 11. Зовнішньоекономічні контракти: види, структура. Базисні умови поставки товарів. Зміст і оформлення зовнішньоекономічних договорів. Типова структура міжнародного контракту. Умови контракту обов'язкові та додаткові. Характеристика основних умов контракту. Преамбула. Предмет контракту. Кількість та якість товару Базисні умови поставки товару. Пакування і маркування. Валюта платежу. Рекламация і санкції. Арбітраж. Форс-мажорні обставини. Інші умови.	Лекція, Семінарське заняття	[1,3,4,5,6,9,23,24]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 12. Ціноутворення та платежі в зовнішньоекономічній діяльності підприємств. Зовнішньоторговельна ціна: сутність, поняття, функції, класифікація цін. Цінова політика підприємства, основні фактори ціноутворення в ЗЕД. Етапи формування контрактної ціни. Акредитивна форма міжнародних розрахунків. Інкасова форма міжнародних розрахунків. Засоби платежу в міжнародних розрахунках.	Лекція, Семінарське заняття	[1,3,4,5,6,19]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом

Тема 13. Ризики в ЗЕД Класифікація ризиків у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Методи страхування ризиків у ЗЕД. Способи транспортного страхування та умови страхування вантажів у ЗЕД.	Лекція, Семінарське заняття	[1,3,4,5 17,20]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 14. Особливості управління зовнішньоекономічною діяльністю регіону. Формування регіону як самостійного учасника зовнішньоекономічної діяльності. Система інституційного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності регіону. Регіональне регулювання зовнішньоекономічної діяльності господарюючих суб'єктів. Конкурентоспроможність регіону в умовах сучасних глобалізаційних процесів	Лекція, Семінарське заняття	[1,2,8, 21,22]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	100 бальна– 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках; “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки; “незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.
Індивідуальна робота	Індивідуальна робота спрямована на вдосконалення навичок самостійної роботи із закріпленням тих знань, які були отримані під час його викладання. Мета роботи – сприяти закріпленню знань студентів в процесі дослідження, аналізу та узагальнення результатів вивчення основних тем даної дисципліни. Індивідуальна робота полягає в тому, що кожен студент повинен самостійно скласти контракт на поставку чи купівлю товарів з зарубіжним контрагентом, спираючись на структуру

	типового контракту, з описом власних умов поставки товарів. Завдання для індивідуальної роботи студенти отримують на початку семестру та представляють її на за 2 тижні до закінчення семестру. Індивідуальна робота оцінюється у 10 балів (max)
Семінарські заняття	Під час семінарських занять студенти усно доповідають на обрані питання, дають відповіді на додаткові питання викладача, доповнюють один одного за різними питаннями семінарського заняття, приймають участь в обговоренні практичних питань, вирішують ситуаційні вправи, задачі, кейси, проходять тестування та інше. Така форма надає студенту можливість отримати максимум 30 балів протягом семестру
Самостійна робота	Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від аудиторних навчальних занять час. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів, регламентується робочим навчальним планом і складає відповідно 118 год. Самостійна робота передбачає опрацювання навчальної, наукової та довідкової літератури. Рівень виконання студентом самостійної роботи враховується при виставленні підсумкової оцінки за змістовими модулями навчальної дисципліни та оцінюється в 10 балів (max)
Умови допуску до підсумкового контролю	– оцінка за відповіді та тестування під час аудиторних занять (30 балів); – оцінка за індивідуальну роботу (10 балів); – оцінка за самостійну роботу (10 балів).
7. Політика курсу	
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації». Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо). Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.	
8. Рекомендована література	
Законодавча база 1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»: від 16.04.1991, ВВР, 1991, № 956-ХІІ, ст. 1 / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 1991. 2. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон України, 23.09.94 № 185/94- ВР, зі змінами і доповненнями 3. Про інвестиційну діяльність: Закон України, 18.09.91 № 1560-ХІІ, зі змінами і доповненнями. 4.Щодо врегулювання питання документообігу при здійсненні операцій з зовнішньоекономічної діяльності в частині підтвердження права підприємства на отримання експортного відшкодування ПДВ: Лист ДПА України, 29.06.2007 №273/4/16-1110. 5. Щодо здійснення розрахунків в іноземній валюті: Лист Національного банку України, 12.03.2002 № 13-111/ 948-1807. 7. Щодо митно-тарифного регулювання: Лист Держмитслужби України, 27.06.2008 № 3/14- 3227-ЕП.	

6. Щодо порядку укладення договорів (контрактів) суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, до яких застосовано спеціальну санкцію -режим індивідуального ліцензування: Лист Мінекономіки, європ. інтеграції. 09.01.2002 №49-21/39.
7. Щодо роз'яснень про укладення зовнішньоекономічних договорів: Лист Мін'юсту України, 17.07.2008 №21-41-864.
8. Про валюту і валютні операції: Закон України від 28.04.2020 № 2473-VIII.

Література

1. Хрупович С.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник для студентів усіх форм навчання напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» / С. Є. Хрупович. – Тернопіль, 2017. – 137 с.
2. Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство-регіон [монографія]. / Ю. Г. Козак, Н. В. Притула, О. А. Єрмакова та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 240 с.
3. Чернишова Л. О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: практикум: навч. посібник / Л.О. Чернишова, В.О. Козуб, Л.Л. Носач та ін. – Харків: Форт, 2017. – 238с.
4. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства [Текст] : навчальний посібник / за заг. ред. д.е.н. Ю.Є. Петруні. – Дніпропетровськ : Університет митної справи та фінансів, 2015. – 331 с.
5. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Зовнішньоекономічна діяльність-3 : навч. посібн. / За ред. д.е.н., проф. І. І. Дахна. К. : Центр учбової літератури, 2018. 356 с
6. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник. 5-те вид., перероб. та допов.; Університет ДФС України. Ірпінь: 2019. 410 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т. 128).
7. Новак В. О., Мостенська Т. Л., Луцький М. Г., Гуріна Г. С., Ільєнко О. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : підручник. Київ : Кондор, 2013. 495 с.
8. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник за заг. ред. д.е.н. Ю.Є. Петруні. Дніпропетровськ: Університет митної справи та фінансів, 2015
9. Козак Ю. Г., Савельєв Є. В. та ін. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник 6-е вид., перероб. та доп. Київ: ЦУЛ, 2019.
10. Ганін В. І., Борох С. В. Стратегічні аспекти управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. Економічний аналіз. Тернопіль, 2018. Том 28. № 3. С. 162-169.
11. Вівчар О.І. Основні аспекти підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємств / Оксана Вівчар // Галицький економічний вісник. — 2015. — № 2. — С. 24—30.
12. Маталка С. М. Управління ефективністю зовнішньоекономічної діяльності підприємств : монографія / С. М. Маталка. – Луганськ : Ноулідж. – 2014. – с. 210.
13. Щербак В.Г., Лозенко А.П. Проблеми проникнення вітчизняних підприємств на зовнішні ринки // Фінанси України. — 2015. — № 4. — С. 58—61.
14. Гуцул І. Митна політика та її вплив на зовнішньоекономічну діяльність / Інна Гуцул. // Світ фінансів. – 2016. – №2. – С. 67–74.
15. Голинський Ю. О. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності та його удосконалення / Ю. О. Голинський, А. В. Павелчак. // «Молодий вчений». – 2018. – С. 749–752.
16. Хапатнюковський М., Головачова О. Протидія глобальним дисбалансам у сфері зовнішньої торгівлі України. Економіко-правова парадигма розвитку сучасного суспільства. 2016. № 1.
17. Сисюк С.В. Оцінка та страхування ризиків у зовнішньоекономічній діяльності: обліковий аспект / С.В. Сисюк // Вісник ЖДТУ. — 2015. — № 2 (72). — С. 86–90.
18. Пугачевська К.С. Імпортозалежність та тарифне регулювання імпорту в Україні. Наук. вісн. Мукачів. держ. ун-ту. Серія «Економіка». 2016. Вип. 1(5). С. 56.
19. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства // Тюріна, Н. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посіб. / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацька. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – С. 305-325.
20. Герасимова Н. Управління ризиками у зовнішньоекономічній діяльності підприємства / Н. Герасимова, О. Гоменюк. – [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/18805/1/135.pdf>
21. Єрмакова О.А., Козак Ю.Г. Є 72 Зовнішньоекономічна діяльність регіону: навчальний посібник / О.А. Єрмакова, Ю.Г. Козак – Одеса, 2013. – 332 с.

22. Єрмаченко Є.В. Визначення методичних підходів до оцінки ризиків суб'єктів ЗЕД під час виконання експортних контрактів / Є.В. Єрмаченко // Бізнес інформ. – 2013. – №10. – С. 156-161.
23. Зовнішньоекономічні операції і контракти: навч. посіб. / Козик В.В та ін. 3-вид., перераб. і доп. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 512 с.
24. Інкотермс 2020. Правила ICC з використання термінів для внутрішньої та міжнародної торгівлі / [пер. з англійської ТОВ «Асоціація експортерів і імпортерів «ЗЕД»]. – К.: Асоціація «ЗЕД», 2020. – 266 с. Режим доступу: <http://www.incoterms2020.com.ua>
25. Шинкаренко Р.В Сутність та особливості форм виходу підприємств на зовнішні ринки / Р.В. Шинкаренко// Східна Європа: Економіка, бізнес та управління. Випуск 1 (12) 2018 с.19-24
26. ЄС-Україна: поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі. URL: http://eeas.europa.eu/archives/delegations/ukraine/documents/virtual_library/dcfta_guidebook_web.pdf.
27. Технічне регулювання в ЄС. URL: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/Ukraine+-+EU+export-import+helpdesk+/Non-tariff+regulation/Technical+Regulation>
28. Дячек В. В. Аналіз ефективності методів валютного регулювання у сучасних умовах міжнародної економічної діяльності / В. В. Дячек, Н. В. Пастухова. – Науковий вісник Херсонського державного університету, 2017. – № 24. – С. 22–25.
29. Мацола С. М. Вплив європейської економічної інтеграції на розвиток зовнішньоторговельних відносин між Україною та ЄС / С. М. Мацола, М. М. Мацола // Вісник Прикарпатського університету. Серія Економіка. Вип.12. – Івано-Франківськ: «Плай» 2017. – С. 62-67.
30. Мацола С.М. Сучасні підходи до управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. /М.М. Мацола, С.М. Мацола// – Вісник Прикарпатського університету. Серія Економіка. Випуск 13. – Івано-Франківськ: «Місто-НВ», 2018.
31. Matsola S., Shelenko D., Matsola M. The role of information support in the management of foreign economic activities of enterprises. Науковий журнал «Причорноморські економічні студії». Вип. 57, 2020. С. 72–75.

Викладач _____

Мацола С.М.